

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-08
Besvaras senast
2024-10-25

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:95 LKAB:s roll för svensk gruvnäring

En välfungerande svensk gruvnäring är av stort värde för Sverige som exportberoende industrination. Betydande värden skapas direkt och indirekt inom näringen och de värdekedjor som genereras tack vare den inhemska malmbrytningen. Vidare är förädlingen av råvarorna till färdiga produkter starkt bidragande till vår status som välfärdsnation.

Samtidigt som svensk gruvnäring är teknologiskt väl rustad för framtida utmaningar pekar branschen ut några områden som kritiska för framtiden. Exempel på sådana är långa och oförutsägbara tillståndsprocesser, säkrande av högkvalitativ kompetensförsörjning och tillgången till stabil energiförsörjning till konkurrenskraftigt pris. Detta utgör kända problembeskrivningar som Tidöpartierna är fast beslutna att adressera, och arbetet med detta är igång.

En annan fråga som också brukar framhållas som viktig av branschens företrädare är allmänhetens syn på gruvbranschen som sådan och gruvbrytning i synnerhet. I takt med att andra metaller och mineral än de traditionella basmetallerna börjar efterfrågas i allt högre grad riktas blickarna i dag mot mineraliseringar i områden där tradition av gruvverksamhet historiskt sett saknas.

Om gruvdrift i sådana områden ska bli möjlig utan att väcka alltför omfattande negativ folklig opinion är det nödvändigt att visa på goda exempel där gruvdrift sker på ett ansvarsfullt sätt utan att berörda sakägare framstår som gruvetableringarnas förlorare.

Det statliga gruvföretaget LKAB har i detta sammanhang en särskilt viktig roll att spela. Den omfattande verksamheten i Malmfälten har resulterat i att hela samhällen måste flyttas. Processen har inte varit helt bekymmersfri och ännu återstår knutar att lösa.

Östra Malmberget i Gällivare kommun är ett område som är starkt påverkat av LKAB:s verksamhet och den långt gångna samhällomvandlingsprocess som pågår i närområdet. Området har under senare tid påverkats av upprepade seismiska händelser (skalv) till följd av gruvbrytningen, vilket har uppmärksammats i nationella medier. Såväl boende inom området som kommunstyrelsen i Gällivare menar att området behöver avvecklas och omvandlas till industrimark. Samtidigt hävdar LKAB att området är att betrakta

som ett utvecklingsområde genom att luta sig mot ett avtal från 2012, trots att de förutsättningar som då låg till grund för avtalet inte längre är gällande.

LKAB har konsekvent motsatt sig att inleda en process med Gällivare kommun och berörda fastighetsägare om att lösa in och avveckla östra Malmberget. Bolagets hållning i denna fråga väcker stort missnöje i en kommun där acceptansen för gruvverksamhet allmänt sett får anses vara synnerligen hög efter mer än ett århundrade av aktiv järnmalmsbrytning i närområdet.

I sammanhanget får det anses anmärkningsvärt att ett statligt ägt bolag som borde ha såväl förutsättningarna att föregå med gott exempel som viljan att bidra till en minskad negativ opinion mot gruvbrytning som samhällsföreteelse inte tar varje given chans att bidra till en högre acceptans för gruvindustrin som helhet.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

Vilka generella åtgärder avser ministern att vidta, inom sitt ansvarsområde, i syfte att öka det statligt ägda gruvbolaget LKAB:s anseende lokalt och på så sätt bidra till att stärka gruvnäringens anseende såväl lokalt som nationellt?

.....
Eric Palmqvist (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann